

Een muziektheatraal portret van de Afro-Amerikaanse vrijheidsstrijdster

HARRIET

Scènes uit het leven van Harriet Tubman

Hilda Paredes | Claron McFadden | Naomi Beeldens

Synopsis

Dit monodrama schetst een portret van de Afro-Amerikaanse vrijheidsstrijdster en voormalige slavin Harriet Tubmann (*omstr.* 1822-1913).
Deze kameropera werd gecomponeerd voor twee stemmen, percussie, viool, gitaar en elektronische instrumenten. In het libretto (Mayra Santos-Febres & Lex Bohlmeijer) vertelt Harriet (gezongen door Claron McFadden) haar levensverhaal aan haar jonge protegé Alice (Naomi Beeldens).
Als jonge vrouw wist Harriet aan haar slavenbestaan te ontkomen via de sluiproutes van de roemruchte '**Underground Railroad'**. Met gevaar voor eigen leven keerde zij nog vele malen terug om honderden anderen te bevrijden. Ze vocht mee tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog en droeg bij aan de afschaffing van de slavernij. Maar daarmee bleek de strijd om vrijheid nog lang niet ten einde. Ze vertelt over de gewelddadige verwonding aan haar hoofd toen ze jong was. Over de religieuze visioenen die ze daaraan overhield en die haar een uitweg wezen. Over spirituals met geheime, gecodeerde vluchtinstructies. Over haar vele reddingsmissies; op de Undergroud Railroad verloor zij nooit een passagier. Over het ogenblik dat ze voor het eerst de grens tussen onvrijheid en vrijheid passeerde. Over haar besluit om onmiddellijk terug te keren en haar familie te redden. Want hoe vrij ben je als je geliefden geketend zijn?
Harriets perspectief op de erfenis van toen, eindigt met een blik op het heden. Hoe leeft haar strijd vandaag voort?

In het **eerste bedrijf** komen we meer te weten over haar kindertijd als slavin en vertelt ze hoe ze als jong meisje een door geweld veroorzaakte hoofdwonde opliep. De muziek verwijst naar het religieuze visioen dat ze daardoor kreeg en hoe dat haar een uitweg bood. Een ander belangrijk aspect in de opbouw van het drama zijn haar reddingsacties van slavenfamilies en vrienden, die ze kon bevrijden dankzij haar netwerk van antislavernij-activisten dat bekendstond als de Underground Railroad. Onder de naam *Moses of her people* kwam ze aan het hoofd ervan te staan. Omdat ze zoals de meeste slaven ongeletterd was, gebruikte ze muziek om de voortvluchtigen aanwijzingen te geven.
De muziek in het **tweede bedrijf** verwijst naar de melodieën die gecodeerde boodschappen overbrachten aan de vluchters. Deze melodieën zijn in de dramaturgie van de muziek als een code vervlochten. Kort nadat ze een woning kocht in New York ging Harriet nog een keer terug naar Maryland en bracht ze een achtjarig zwart meisje met lichte huid mee terug, Margaret genaamd. Het **derde bedrijf** gaat over de onbeantwoorde vraag of Margaret mogelijk de dochter was van Tubman, omdat ze een ongewoon hechte band hadden. Alice, de jongste dochter van Margaret, bracht heel wat tijd door met Harriet als oude vrouw, die haar verhalen vertelde.
In het **vierde bedrijf** horen we het verhaal over de strijd die ze tijdens de burgeroorlog voerde, zoals het gevecht bij de rivier Combahee, en hoe ze door John Brown, een militant voorstander van de afschaffing van de slavernij, tot generaal werd benoemd. We komen ook meer te weten over Nelson Davies, een jonge soldaat, die haar tweede man werd.
Het stuk refereert voortdurend aan haar gedachten zoals die door verschillende bronnen werden opgetekend, en op het einde van het vierde bedrijf horen we haar boodschap aan president Lincoln.
De epiloog is een boodschap van hoop over haar aanhoudende strijd tegen slavernij en racisme.

HARRIET TUBMAN, de Mozes van haar volk (1820-1913)

door Monika Triest

Vooraf

Toen ik eind jaren 1960-en de jaren 1970 woonde en werkte in de Verenigde Staten, in het kleine stadje Yellow Springs, Ohio, ontdekte ik één van de huizen die deel hadden uitgemaakt van de Underground Railroad, de clandestiene vluchtweg van duizenden slaven vanuit de zuidelijke staten naar het Noorden, tot en met Canada. Dit waren huizen van blanken en zwarten die meewerkten aan de abolitionist movement, de beweging voor de afschaffing van de slavernij. Zij stelden hun kelders ter beschikking om tijdelijk zwarten op de vlucht op te vangen en verder door te verwijzen. Er waren ontelbare geheime ontsnappingsroutes. Om henzelf en de slaven te beschermen kenden ze enkel de volgende schuilplaats. Slaven op de vlucht helpen was strafbaar. De weg liep doorheen Pennsylvania en Ohio.
Vele jaren later, in 2005, stond ik aan de Amerikaans-Mexicaanse grens in Arizona, een zwaar bewapende grens, die sommige stadjes letterlijk in twee sneed. Een deel van de grensmuur die al bestaat sinds 9/11, maar wordt nu door president Trump verlengd en verstevigd. Uit gesprekken ter plaatse bleek dat er veel Mexicanen toch nog steeds proberen de grens over te steken, illegaal, op risico van hun eigen leven. Vaak overleven ze het niet of worden ze gevangen genomen of vermoord. Hier en daar, in struikgewas of in een verlaten gebouw kan men zien dat inwoners wat proviand en dekens hebben neergelegd. Over een afstand van honderd mijl komt men geregeld gewapende 'border patrol' tegen die elke auto stoppen en door honden laten bestormen, net zoals de slavenjagers van vroeger.
Deze twee confrontaties maakten het voor mij levensecht, wat vluchtelingen op Amerikaans grondgebied decennialang hebben meegemaakt, als slaaf of als illegaal. Het beeld van de actuele bootjesvluchtelingen in Europa is dan niet ver weg. Vandaar dat iemand als Harriet Tubman relevant is en blijft vandaag. Wie was zij?

Ze was als slaaf geboren, ergens rond 1820, in Dorchester, Maryland. Van slaven werden geen geboortedata geregistreerd. Zij hadden niet het statuut van 'mens'. Ze waren vooral werk-machines die volledig ten dienste moesten staan van eigenaars van plantages, onder meer van katoen en tabak, in de zuidelijke Staten van de Verenigde Staten van Amerika. Vanaf de zestiende-zeventiende eeuw waren ze op een gewelddadige manier massaal geïmporteerd uit Afrika om de eerste blanke settlers uit Spanje, Portugal, Nederland arbeidskrachten te bezorgen om op korte tijd zoveel mogelijk winst te maken en hun macht en invloed te vestigen. De Native Americans die de oorspronkelijke bewoners waren van deze gebieden hadden ze niet aan zich kunnen onderwerpen. Daarom hebben ze hen verjaagd, verplaatst en uitgemoord. Dus moesten ze op zoek naar andere 'on-mensen', 'barbaren', 'wilden', en was import uit Afrika de meest lucratieve oplossing. Uiteindelijk zouden het er duizenden worden.

Eén van die slaven, die vastbesloten was te ontsnappen aan die ketens was Harriet Tubman. Hoewel ze ongeletterd was en deels gehandicapt, besloot ze te vluchten. Het feit dat ze een ex-slaaf huwde, veranderde haar status niet. Dus moest zij vluchten, alleen, want haar man verkoos te blijven. Harriet was niet de enige strijdbare voorvechtster. Uit de vorige generatie kende ze wellicht Sojourner Truth (ca 1797-1883), evenals zij feministe ('And ain't I a woman') en abolitioniste. Verder was er nog Benjamin Pap Singleton (1809-1892), ook een ex-slaaf die erin slaagde om enkele duizenden ex-slaven in Kansas te organiseren in gemeenschappen met bedrijven en scholen zodat ze betere leefomstandigheden konden creëren voor zichzelf, want van de blanken hoefden ze niet veel te verwachten, meer bepaald niet sinds de *Fugitive Slave Act* in 1850 was gestemd, en later, in de jaren 1890 de zogenaamde Jim Crow wetten die discriminatie en uitsluiting van Zwarten legaliseerden.

Harriet Tubman leidde de slaven die op de vlucht waren van het Zuiden naar het Noorden als een echte Mozes, zoals ze genoemd werd, de Mozes van haar volk. In de loop van tien jaar heeft ze honderden, en misschien wel duizend, slaven gered via haar Underground Railroad, die doorheen Pennsylvania en Ohio liep. Ze was er trots op dat ze zelf niet in de gevangenis belandde en dat ze geen van haar 'passagiers' verloor. Ze was gewapend, beslist uit noodzaak. Tijdens de burgeroorlog had ze als dienstdoende scout met blanke en zwarte troepen zuidelijke plantages aangevallen en, bij één ervan, 750 slaven bevrijd. Voor de overheid was ze een bijzonder gevaarlijk individu. Er werden affiches opgehangen waarop stond 'Most Wanted' met een beloning tot het gigantische bedrag van 40.000 dollar voor wie haar dood of levend kon te pakken krijgen.

Ze is 93 jaar oud geworden. De laatste jaren van haar leven bracht ze door in eenzaamheid en armoede. Jarenlang heeft ze de overheid moeten smeken om een klein pensioen voor haar werk als verpleegster tijdens de burgeroorlog. Uiteindelijk kreeg ze een minimaal bedrag van 20 dollar per maand. In de Amerikaanse geschiedenisboeken wordt ze nauwelijks vermeld. Standbeelden en herdenkingstekens zijn ver te zoeken, terwijl er overal huldeblijken zijn voor legergeneraals en zelfs voor slavenhandelaars. De slavernij werd officieel afgeschaft in 1860, toen president Abraham Lincoln, die zelf slaven bezat, onder grote druk zijn handtekening zette. Ook daarna floreerde de slavernij nog in een aantal zuidelijke staten die daarvoor hun soevereniteit inriepen tegenover het verenigd land na de burgeroorlog. De belangen van de zuidelijke grootgrondbezitters primeerden geruime tijd op de wet van de Unie.

Later, begin twintigste eeuw, zou er een nieuwe migratiegolf van het Zuiden naar het Noorden plaatsvinden, al evenmin vermeld in de geschiedenisboeken. Omwille van de flagrante discriminatie van Zwarten in het Zuiden vluchtten een paar honderdduizenden onder hen naar de noordelijke steden, op zoek naar vrijheid, werk, scholen, degelijke huisvesting. Velen van hen zijn de kleinkinderen van slaven. Ook vandaag nog worden Zwarte Amerikanen in Noord en Zuid nog dagelijks geconfronteerd met discriminatie, racisme, seksisme, uitsluiting, gevangenisstraffen en politiegeweld. De KuKluxKlan is nog niet dood, zoals vorig jaar bleek bij het incident in Charlottesville, Virginia, waarbij één vrouw overleed toen ze opzettelijk werd aangereden door leden van de Unite the Right/ KuKluxKlan. President Trump reageerde nauwelijks op het incident. Hij had het druk op zijn golfterrein.

Harriet Tubman:

'I had crossed the line. I was free; but there was no one to welcome me to the land of freedom. I was a stranger in a strange land.'

'I think slavery is the next thing to hell. If a person would send another into bondage, he would, it appears to me, be bad enough to send him into hell if he could.'
'Every great dream begins with a dreamer. Always remember, you have within you the strength, the patience, and the passion to reach for the stars to change the world.'

Het is vanzelfsprekend dat vluchtelingen of verzetslui die mekaar willen helpen een gecodeerde taal gebruikten. Ook in de oorlog is dat het geval. Het is bekend dat het Amerikaanse leger gebruik maakte van de codetaal van de Native Americans, die door niemand anders werd begrepen.
De slaven die geïmporteerd waren uit Afrika naar het 'Beloofde Land', USA, brachten hun tradities en hun songs mee. De liederen waren vaak religieus getint maar kregen voor hen een andere betekenis. Voor de blanke plantagehouders waren het gewoon Negro spirituals. Dat gaf de slaven moed maar ook concrete richtlijnen. Die zaten vervat in het lied en werden enkel door hen begrepen.
Elke vlucht moest zorgvuldig voorbereid worden. Dat wist Harriet Tubman beter dan wie ook. Alle slaven wisten dat zij Moses was, dat 'bagage' en 'bundles of wood' verwezen naar vluchtende slaven, Canaan naar Canada, 'freedom train' en 'gospel train' naar de underground railroad. 'Heaven' of 'The Promised Land' was vrijheid, 'preachers' waren leiders tijdens de vlucht, 'station' was een veilige plek om onder te duiken.
Op die manier konden ze ook mekaar waarschuwen voor gevaar, zoals in deze song:

Oh go down, Moses,
Way down into Egypt's land,
Tell old Pharaoh,
Let my people go.

Oh Pharaoh said he would go cross,
Let my people go,
And don't get lost in the wilderness,
Let my people go.

You may hinder me here, but you can't up there,
Let my people go,
He sits in the Heaven and answeres prayer,
Let my people go!

Uit ACT II, scène 5

Lees- en kijktips

- Badford, Sarah. Harriet Tubman, the Moses of her People. Applewood Books, 1993.
- Conrad, Earl. Harriet Tubman. Eriksson, 1969.
- Larson Kate Clifford. Bound fort he Promised Land: Harriet Tubman: portrait of an American Hero. Many Cultures, One World, 2004. http://www.harriettubmanbiography.com/
- Moody, Anne. Coming of Age in Mississippi. Laurel, N.Y., 1968.
- Wilkerson, Isabel. The Warmth of Other Suns. The Epic Story of America's Great Migration. Vintage Books, N.Y., 2010.

https://www.youtube.com/watch?v=nQ2Kbk4QTGU
https://www.youtube.com/watch?v=LvYQjBaDzac
https://www.youtube.com/watch?v=yJTVF_dya7E
https://www.youtube.com/watch?v=Ab93DYcqrP8
https://www.youtube.com/watch?v=-CvTkNCfLyE
https://www.youtube.com/watch?v=bdce9dud1c0
https://www.youtube.com/watch?v=mlO0Kuo6yCE

In *HARRIET* zijn meerdere 'Songs of the Underground Railroad':

o.a. 'Steal Away'
'Hail ye Happy Spirit'
'*Wade in the water'*
'Go down Moses'

'Songs of the Underground Railroad' waren negro-spirituals die gebruikt werden in de vroege 19de eeuw om vluchtende slaven aan te moedigen en om gecodeerde informatie over te brengen. De meeste slaven konden niet lezen en schrijven, dus gebruikte men de liedjes om boodschappen over te brengen over wanneer, waar en hoe te ontsnappen. Ook werden ze doorheen de liedjes gewaarschuwd voor gevaar en obstakels langs de routes.

'Wade in the water' (ACT II, scène 2) werd gezongen om aan te geven aan de slaven het pad te verlaten en het water in te gaan om zo de honden van slavendrijvers te misleiden:

Wade in the water
Wade in the water
Children wade, in the water
God's gonna trouble the water
Who's that young girl dressed in red
Wade in the water
Must be the children that Moses led
God's gonna trouble the water
Wade in the water, wade in the water children
Wade in the water,
God's gonna trouble the water
Who's that young girl dressed in white
Wade in the water

Must be the children of the Israelite
Oh, God's gonna trouble the water
Wade in the water, wade in the water children
Wade in the water,
God's gonna trouble the water
Who's that young girl dressed in blue
Wade in the water
Must be the children that's coming through,
God's gonna trouble the water, yeah
Wade in the water, wade in the water children
Wade in the water,
God's gonna trouble the water
You don't believe I've been redeemed,
Wade in the water

Just so the whole lake goes looking for me
God's gonna trouble the water

Wade in the water, wade in the water children
Wade in the water,
God's gonna trouble the water

De teksten van de *'Songs of the Underground Railroad'* zijn vaak christelijk geïnspireerd, vaak met verwijzingen naar het oude testament. *'Go Down Moses'* (ACT II, scène 5, fragment bij het artikel van Monika Triest) beeldt bijvoorbeeld het verhaal uit van Mozes die zijn volk wegleidt uit Egypte, naar vrijheid. De onderdrukker in het liedje is de farao, maar zou in het echte leven de slavendrijver voorstellen:

Go down Moses
Way down in Egypt land
Tell all pharaoes to
Let my people go!
When Israel was in Egypt land
Let my people go!
Oppressed so hard they could not stand
Let my people go!
So the God said: go down, Moses
Way down in Egypt land
Tell all pharaoes to
Let my people go!
So moses went to Egypt land
Let my people go!
He made all pharaoes understand
Let my people go!
Yes the lord said: go down, Moses
Way down in Egypt land
Tell all pharaoes to
Let my people go!
Thus spoke the lord, bold Moses said:
-let my people go!
if not I'll smite, your firstborn's dead
-let my people go!
God-the lord said : go down, Moses
Way down in Egypt land
Tell all pharaoes to
Let my people go!
Tell all pharaoes
To let my people go

Toelichting door Hilda Paredes (6 september 2018):

De voorstelling is het portret van Harriet Tubman in haar strijd tegen slavernij. Het verhaal speelt zich af in de 19de eeuw. Ze was een Amerikaanse slaaf en politiek activist. Ze kon ontsnappen en heeft zelf zo 'n 70 slaven bevrijdt. Hiervoor maakte ze gebruik van het netwerk van activisten en veilige huizen, bekend als de 'Underground Railroad'.

Act 1 vertelt het leven van Harriet als slaaf tijdens haar kindertijd

Harriet was iemand die altijd anderen wou helpen. Ze werd herhaaldelijk geslagen door haar bewakers. Ze leed aan een ernstige hoofdwonde veroorzaakt door een bewaker. Met een zwaar metaal gewicht probeerde hij iemand anders te raken, maar raakte per ongeluk Harriet. Het letsel veroorzaakte duizeligheid, pijn en momenten van hypersomnia, waar ze heel haar leven last van bleef hebben. Ze ervoer ook vreemde visioenen en levendige dromen die ze beschrijft als voorgevoelens aan God (ze was een devoot christen).

ACT 2: vertelt het verhaal van hoe ze ontsnapte en hoe ze veel anderen liet ontsnappen. Hiervoor werd een speciale taal ontwikkeld en dit via/ door de muziek. In de vele spirituals zat telkens een geheime code. Bijv. : zong je het lied twee keer, dan was de kust veilig en kon je je schuilplaats verlaten. Er is heel veel research gedaan naar wat die liedjes betekenen.

ACT 3: gaat vnl. over Alice, dochter van Margareth.

Harriet keert op een gegeven moment terug naar Maryland met een achtjarig meisje. De omstandigheden van deze trip zijn gehuld in mysterie. Margareth is kind van een zwarte en een blanke oude half blank en Harriet noemt haar haar nichtje. Er is veel onduidelijkheid over de identiteit van haar nichtje en er werd over gespeculeerd dat Margareth haar eigen dochter zou zijn als gevolg van een verkrachting. Tot op vandaag is het een mysterie wie ze is en wat er gebeurd is.

Alice bracht heel wat tijd door met Harriet als oude vrouw, die haar veel verhalen vertelde.
ACT 4: gaat over de burgeroorlog
John Brown speelt hier een belangrijke rol. Hij was ook een slaaf die een absoluut einde van de slavernij wou en vond dat dit enkel kon met geweld. Hij wou een oorlog. Hoewel Tubman niet voor geweld tegen blanken was, streed Harriet mee met John. Hij noemde haar General Tubman.
Epiloog: deze moet een boodschap van hoop zijn…hoe slavernij en racisme op een dag misschien over zijn…
Het verhaal van Harriet is een wonderlijk verhaal. Ze had een enorm rijk leven. Het was een uitdaging om te componeren voor zo'n kleine bezetting. Harriet is een mix van abstracte en herkenbare muziek.

Credits

Componist	Hilda Paredes
Tekst	Lex Bohlmeijer & Mayra Santos-Febres
Regie	Jean Lacornerie
Scenografie	Miwa Matreyek
Dirigent	Manoj Kamps
Zang	Claron McFadden & Naomi Beeldens
Ensemble	HERMESensemble viool: Wibert Aerts gitaar: Nico Couck percussie: Gaetan La Mela
Elektronica	CIRM Experimentalstudio/ Monica Gil Giraldo
Kostuums	Lieve Pynoo
Lichtontwerp	Peter Quasters

Productie : Muziektheater Transparant

Coproductie: HERMESensemble, Théâtre de la Croix-Rousse, Festival Internacional Cervantino, Huddersfield Contemporary Music Festival, Operadagen Rotterdam, Muziekgebouw aan 't IJ en CIRM, Centre National de création Musical.

Compositie opdracht: Festival Internacional Cervantino, Muziekgebouw aan 'IJ en Muziektheater Transparant.

Met de steun van Ammodo, Tax Shelter van de Belgische Federale Overheid, Fondo Nacional para la Cultura y las Artes, Mexico (FONCA) en The Composers' Fund, een PRS for Music Foundation initiatief i.s.m. Esmée Fairbairn Foundation.

Biografieën

Hilda Paredes - sinds 1979 wonende in Londen - is een van de meest toonaangevende Mexicaanse componisten van haar generatie. Haar composities worden over de hele wereld uitgevoerd op grote internationale festivals door prominente internationale ensembles en solisten. Ze werd enthousiast ontvangen door de pers als *"een componist met een frisse muzikale imaginatie"* (The Guardian) en *"bewonderd voor haar composities die modernistische strakheid en uitgebreide technieken mixen met een oerenergie geworteld in de Maya traditie"* (NY Times). Na haar studies aan het Conservatorium in Mexico-stad bij Mario Lavista nam ze deel aan de masterclasses van de Dartington Summer School, studeerde ze bij Peter Maxwell Davies, Harrison Birtwistle en Richard Rodney Bennett. Na haar graduaat aan de Guildhall School of Music behaalde ze haar Master of Arts aan de City University in Londen en voltooide haar doctoraat aan de Universiteit van Manchester. Hilda blijft betrokken in het muzikale leven van haar vaderland als componist en muziekpedagoog. Haar werk getuigt van een voortdurende samenwerking met Mexicaanse dichters en kunstenaars en haar muziek wordt geprezen door de critici voor de geraffineerdheid van haar ambacht, gekenmerkt door de intensiteit van de relatie tussen tijd, dramatische kracht en poëtische aanpak. *"Terwijl ze in Londen leeft en zich geworteld heeft in de hedendaagse Europese muziek, komen in haar muziek echo's van de pre-koloniale Midden-Amerikaanse culturen aan de oppervlakte, evenals een zeer duidelijke essentiële kracht gekanaliseerd naar een verfijnde en gevoelige muziek die altijd poëtisch ingelijst is. "* (Mundo clásico 2016) Ze ontving belangrijke onderscheidingen zoals de 'PRS for Music Foundation and the Arts Council of Great Britain fellowship for composers', de 'J.S. Guggenheim Fellowship' in de Verenigde Staten en is momenteel lid van 'Sistema Nacional de Creadores' in Mexico. Hilda doceerde compositie aan de Universiteit van Manchester, Universiteit van San Diego Californië, Universiteit van Buffalo en andere prestigieuze universiteiten in de VS en in het Centre Acanthes in Frankrijk. In 2007 werd ze gastprofessor aan het Mills College in de VS. In 2011 was ze gastprofessor aan de Escola Superior de Música de Catalunya in Barcelona en in 2015 aan het Dartmouth College in de VS. Onlangs keerde ze terug naar het Mills College als de Jean Macduff Vaux Composer-in-Residence, waar een kamermuziekconcert van haar werd opgevoerd in de Littlefield Concert Hall. www.hildaparedes.com

Lex Bohlmeijer (Oost-Souburg, 1959) is opgeleid als letterkundige en dramaturg. Sinds 1988 werkt hij bij de NCRV-radio. Tegenwoordig presenteert hij voor de KRONCRV het dagelijkse Radio 4-programma *Passaggio*. Verder is hij de vaste presentator van *Diskotabel* (NTR), ook op Radio4. Sinds 2014 verzorgt hij voor De Correspondent wekelijks een interview, in de vorm van een podcast. Lex Bohlmeijer was een aantal jaren als danser verbonden aan de Compagnie de Dance l'Esquisse te Parijs. Hij schreef, bewerkte en regisseerde meerdere toneelstukken. En hij is actief als dagvoorzitter, bij debatten, congressen en concerten.

Jean Lacornerie is directeur van het Théâtre de la Croix-Rousse in Lyon waar hij een programmering opbouwt op het snijpunt van theater en muziek. Hij kreeg een opleiding van Jacques Lassalle en is gespecialiseerd in het Amerikaanse repertoire van de 20ste eeuw en de musical. Hij heeft Franstalige versies gecreëerd van onder meer *Of Thee I Sing* van George Gershwin, *One Touch Of Venus* en *Lady In The Dark* van Kurt Weill, *The Tender Land* van Aaron Copland. Sinds een tiental jaar werkt hij regelmatig samen met de Opera van Lyon voor wat betreft kameropera- en muziektheaterproducties. Na de creatie van *Façade: de wereld van Mata Hari*, zal hij de regie verzorgen van *Mozart et Salieri* van componist Nikolaï Rimsky-Korsakov in de Opera van Lyon en daarna de regie van *Calamity/Billy* met composities van Ben Johnston en Gavin Bryars in het Théâtre de la Croix-Rousse. Deze muziektheaterproductie gaat op tournee in het voorjaar van 2018 in Frankrijk (diverse locaties), België (Brugge), Nederland (Rotterdam) en Hongarije (Boedapest)

Miwa Matreyek is een in Los Angeles gevestigde animator, ontwerper en performer, die als zelfstandig kunstenaar sinds 2010 de wereld rondreist. Terwijl ze in het verleden animaties maakte op basis van collages, creëert ze nu live performances waarbij ze als schaduwsilhouet met haar animaties interageert, op het kruispunt tussen film en theater, fantasie en tastbaarheid, illusie en realiteit. Haar werk ontvouwt zich in een dromerige visuele ruimte, waarin surreële en poëtische verhalen over conflicten tussen mens en natuur met elkaar worden verweven en handmade en technologie worden gecombineerd. Ze brengt een 'one woman show', waaraan ze soms ook lezingen en workshops toevoegt. Ze brengt haar interdisciplinaire schaduwperformances op animatie- en filmfestivals, in kunstmusea, wetenschappelijke musea, op technologische conferenties en aan universiteiten. Ze was in het verleden reeds te gast bij TED, MOMA, Sundance New Frontier, Lincoln Center, Future of Storytelling, Exploratorium, Adler Planetarium, ISEA conference, Meta.Morph (Noorwegen), Anima Mundi (Brazilië), Walker, Wexner, REDCAT, TBA festival en Fusebox Festival. In 2007 behaalde ze een master Schone Kunsten Experimental Animation and Integrated Media aan het CalArts. Miwa is mede-oprichter en medewerker van het multimedia theatergezelschap Cloud Eye Control.
Ze ontving de Creative Capital Award (2013), de Sherwood Award (2016), and Princess Grace Award (2007). Ze maakte reeds performances in opdracht (Pop-up magazine) en werkte als video designer voor het in Austin gevestigde theatergezelschap Rude Mechs en Dance company 605 Collective uit Vancouver. www.semihemisphere.com

Manoj Kamps (Sri Lanka, 1988) droeg tussen 2015 en 2017 de felbegeerde titel van Junior Fellow in Orchestral Conducting aan het Royal Northern College of Music in Manchester. Tijdens die periode werkte hij samen met de BBC Philharmonic, het Royal Liverpool Philharmonic, het Hallé Orchestra en de Manchester Camerata, en studeerde hij bij Sir Mark Elder, Clark Rundell en Mark Heron. Tijdens het seizoen 2018/19 dirigeerde hij onder meer de wereldpremière van Coded Messages: Scenes in the Life of Harriet Tubman van Hilda Paredes met het Muziektheater Transparant en het HERMESEnsemble, met als gast Claron McFadden voor wie het werk werd geschreven. Na de première in het Muziekgebouw, Amsterdam in oktober 2018 zal de productie op tournee gaan naar het Cervantino Festival in Mexico, het Huddersfield International Contemporary Music Festival, de Rotterdam Opera Music Days, het Theatre de la Croix Rousse in Lyon en deSingel in Antwerpen. Hij zal ook voor het eerst aan het hoofd staan van het Brucknerhaus Orchester Linz en het Brussels Philharmonic, en keert terug naar het Asko|Schönberg Ensemble, waarmee hij de Nederlandse première zal brengen van The Gender Agenda door Philip Venables. Vervolgens zal hij het Nederlandse Studenten Orkest leiden tijdens een uitgebreide nationale tournee door Nederland, met onder meer optredens in het Koninklijk Concertgebouw. Tot de hoogtepunten van de vorige seizoenen behoren onder meer zijn debuut met de BBC Philharmonic in een reeks toongedichten, evenals Vivier's Lonely Child, de wereldpremière en Europese tournee van de kameropera Be With Me Now op het Festival d'Aix-en-Provence, een nieuwe productie van The Fairy Queen voor de Nederlandse Reisopera, Side by Side met het Ulster Orchestra, Carte Blanche op muziek van Vivier met Cappella Amsterdam en Connect met het Asko|Schönberg Ensemble. Hij leidde tevens tal van projecten met de Chineke! Juniors op festivals in het Southbank Centre in London. Andere opvallende projecten zijn onder meer optredens met de Dutch National Opera Academy, het Nederlands Kamerkoor, het Gulbenkian Orchestra, het Nederlands Radiokoor, Silbersee/VocaalLAB en het Tokyo Telemann Chamber Orchestra. Hedendaagse muziek stond altijd al centraal in Manojs carrière. Hij dirigeerde een aantal premières van werk van onder meer Michel van der Aa (The Book of Sand, een digitaal project van de hand van de componist), Peter Eötvös (Nederlandse première van da capo met het ensemble Ludwig), Karlheinz Stockhausen (Nederlandse première van Mikrophonie II), Louis Andriessen (eerste uitvoering van vroege werken, onder toezicht van de componist), Rob Zuidam, Boudewijn Tarenskeen, Klaas de Vries en Rodion Shchedrin, op festivals als het Holland Festival, het AAA Festival van het Koninklijk Concertgebouw, het Aldeburgh Festival, November Music, het Gaudeamus Festival en Musica Sacra Maastricht. Dit seizoen is Manoj assistent-dirigent voor de productie van Die tote Stadt van Korngold door de Nederlandse Reisopera.

Eerder al was Manoj als assistent-dirigent betrokken bij producties van het Koninklijk Concertgebouworkest en het Konzerthausorchester Berlin (voor Iván Fischer), het BBC Philharmonic Orchestra (Juanjo Mena), de Nederlandse Nationale Opera (Romain Bischoff), het Royal Liverpool Philharmonic Orchestra (Andrew Manze), het Prague Symphony Orchestra (Jac van Steen), het Rundfunkchor Berlin (Simon Rattle) en de Nederlandse Bachvereniging (Ed Spanjaard). Hij werkte ook voor Esa-Pekka Salonen en Sir Andrew Davis. Manoj werd geselecteerd om deel te nemen aan masterclasses met Bernard Haitink (Lucerne Festival), Carlo Rizzi (European Network of Opera Academies), Marc Albrecht (Nederlands Philharmonisch Orkest), Simon Halsey (Rundfunkchor Berlin), Juanjo Mena, Vasily Petrenko, Jorma Panula en George Hurst. Manoj begon zijn muzikale opleiding bij Sureka Amerasinghe en studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag af in orkestdirectie (bij Jac van Steen en Kenneth Montgomery), compositie (bij Roderik de Man en Calliope Tsoupaki) en koordirectie (bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt), dat laatste summa cum laude. Hij zette zijn opleiding koordirectie voort bij Daniel Reuss. Tijdens zijn studie genoot hij de gulle steun van het Kersjes Fund for Conductors, de Ars Lunga Foundation en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Hij is een fervent voorstander van projecten rond muzikale vorming. Naast zijn werk met de Chineke! Juniors, zette hij ook samen met het Nederlandse Muziekcentrum van de Omroep en de Nederlandse Nationale Opera een aantal grootschalige educatieve projecten op. Hij heeft ook een eigen project, waarbij schoolkinderen deelnemen aan (semi)-professionele producties. www.music.manoj.nl

De Amerikaanse sopraan **Claron McFadden** (°1961) studeerde cum laude af aan de Eastman School of Music in Rochester, New York en woont sinds 1984 in Nederland. Ze is bekend om haar zeer divers repertoire - gaande van barok tot hedendaagse muziek - en werkte samen met dirigenten zoals Sir John Eliot Gardiner, Frans Brüggen and Sir Andrew Davies. Ze zong belangrijke operarollen zoals de titelrol in *Lulu* in Glyndebourne, de rol van Zerbinetta in de Nederlandse Nationale Operaproductie *Ariadne auf Naxos* en de titelrol in Cavalli's *La Didone* in de Scala met Fabio Biondi. Ze staat bekend om haar unieke interpretatie van hedendaagse muziek en heeft vele wereldpremières op haar naam staan, inclusief werken van Harrison Birtwistle, Jörg Widmann en Michel van der Aa. Ze werkt regelmatig met het Arditti Quartet en Klangforum Wien. Ze participeerde aan verschillende projecten waarin diverse kunstvormen gecombineerd werden, zoals *Pitié* van Alain Platel en de dansfilm *Symmetrie* van Ruben van Leer, gefilmd in C.E.R.N. Ze wordt vaak gevraagd om improviserende musici te vervoegen zoals Kris Defoort en is een regelmatig lid van de David Kweksilber Big Band. Ze is huisartieste bij Muziektheater Transparant en realiseerde verschillende multidisciplinaire projecten: *Lilith* (2012), *Secrets* (2015), *Nachtschade: Aubergine* (2017) en het meest recent *Façade: de laatste dagen van Mata Hari*. In 2002 werd Claron McFadden genomineerd voor een Grammy Award. In 2007 kreeg ze de Amsterdamprijs voor de Kunsten uitgereikt. Ze is lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van de Kunsten en haar TEDx talk in 2010 werd uitgekozen om op de prestigieuze TED.com website te staan. www.claronmcfadden.com

Naomi Beeldens (°1988) is een veelzijdige performer met een voorliefde voor muziektheater, hedendaagse muziek en al wat experimenteel is. Ze zoekt graag grenzen op - tussen genres, genders en disciplines - en is altijd op zoek naar verrassende muzikale ervaringen.
Naomi's fascinatie voor muziek begon toen ze als kind de dochter van Papageno speelde in *De Toverfluit.* Ze ontwikkelde al snel haar passie voor de menselijke stem bij de jeugdkoren Waelrant en Caloroso. Na haar Literatuurstudies aan de Universiteit Antwerpen, studeerde Naomi Klassieke Zang aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen bij Anne Cambier, waar ze ook gecoached werd door o.a. Guy Joosten, Andrew Wise, Lucienne Van Deyck, Koen Kessels en Guy De Mey. Ze studeerde af met grote onderscheiding met haar productie van Poulenc's *La Voix humaine*, onder begeleiding van Wouter Van Looy (Muziektheater Transparant).
Bij Muziektheater Transparant is Naomi inmiddels aangesteld als huisartieste: ze nam in het verleden meermaals deel aan de Jongerenopera en zong in *Porselein*, een productie die tot een van de beste

van het jaar 2010 werd gekozen door De Standaard. Naomi zong in diverse producties met o.a. Philippe Herreweghe, Frank Agsteribbe, Ewald Demeyere en Guy Joosten en werkt graag samen met componisten als Szymon Brzóska, Jan Van Outryve en pianist/componist Jeroen Malaise. Naomi was dit jaar onder andere te zien in *Serial Drummer Girls* van ChampdAction, als Elle in *La Voix humaine* van Muziektheater Transparant en als Kundry in *PARSIFAL The Grand Opera*, een eigenzinnige versie van Wagner's opera door Arlon Luyten en Operadagen Rotterdam. Met pianist Isaak Duerinck neemt ze regelmatig een queer duik in het cabaretrepertoire.

HERMESensemble (Antwerpen, BE) opereert in de grensgebieden van hedendaagse muziek en kunst. De kernmusici van het collectief creëren eigentijdse artistieke verhalen in nauwe samenwerking met gastkunstenaars en een divers publiek. HERMESensemble realiseert kruisbestuivingen met oude muziek, jazz, pop-, niet-westerse muziek en elektronische kunst. De producties overstijgen de traditionele concertvorm door de synergiën met theater, dans, beeldende kunsten, video, film en multimedia. Experiment en ontmoeting vormen de uitgangspunten van elke productie**.** HERMESensemble biedt scheppend en uitvoerend jong talent de gelegenheid en de ruimte om in co-creatie de grenzen van de muziekkunst te verleggen. HERMESensemble werd in 2000 opgericht door artistiek directeur Koen Kessels en opereert vanuit de eigen studio in Het Kanaal (Wijnegem). Het gezelschap is jaarlijks te volgen op de grote Belgische podia en festivals (onder meer deSingel, Concertgebouw Brugge, Opera-Ballet Vlaanderen, Flagey, Festival van Vlaanderen, de Bijloke). Daarnaast is het regelmatig te gast in onder meer Muziekgebouw aan ’t Ij Amsterdam (NL), Philharmonie de Luxembourg (LUX), Concerthaus Wien (AT), Barber Hall Birmingham (VK) en op internationale festivals als Roma Europa en de Biënnale van Venetië (IT), Berliner Festspiele (DE), November Music (NL), en Mona Foma (AUS). HERMESensemble wordt ondersteund door de Vlaamse Overheid. www.hermesensemble.be

Muziektheater Transparant gaat als productiehuis vanuit de artistieke en maatschappelijke actualiteit een intensieve dialoog aan met kunstenaars uit verschillende disciplines en wil op internationaal niveau muziektheater in al zijn diversiteit creëren, vernieuwen en presenteren voor een breed publiek. In de creatie van nieuwe projecten staat het vocale centraal met aandacht voor de combinatie en de confrontatie tussen oude en nieuwe muziek. In het bijzonder worden hedendaagse componisten en de ontwikkeling van hun werk ondersteund.
Transparant kadert zijn werk in een internationaal perspectief: reisvoorstellingen en samenwerkingen met internationale structuren vormen een belangrijk deel van de werking. Transparant was reeds te gast op o.a. de Salzburger Festspiele, het KunstenfestivaldesArts, diverse Cultuursteden van Europa, Edinburgh International Festival, Hollandfestival. Deze verscheidenheid aan voorstellingen, artiesten en productiemethodes geven Muziektheater Transparant een uniek nationaal en internationaal karakter.

SPEELDATA

WERELDPREMIERE op 03.10.2018 om 20u15 in Muziekgebouw aan 't IJ (Amsterdam)
Toelichting op 03.10 om 19u15 door musicologe Thea Derks
Openbare repetitie op 02.10 om 12u-13u + nagesprek met componiste Hilda Paredes, regisseur Jean Lacornerie en dirigent Manoj Kamps o.l.v. musicologe Thea Derks

TOURNEE
17.10.2018 MEXICO: Festival International Cervantino Mexico
19.10.2018: MEXICO CITY: Festival Vértice
09.11.2018: 'S HERTOGENBOSCH: November Music
20.11.2018: HUDDERSFIELD: Huddersfield Contemporary Music festival
04.12.2018: LYON: Théatre de la Croix-Rousse
27.04.2018: ANTWERPEN: deSingel ikv. Opera 21
22.05.2019: ROTTERDAM: Operadagen Rotterdam

COMMUNICATIEMATERIALEN
REPETITIEFOTO'S:
https://www.flickr.com/photos/51803530@N06/albums/72157701003417664

PERSFOTO'S ©Koen Broos zijn beschikbaar vanaf 03.10

Aarzel niet om me te contacteren voor interviews, tickets, foto's en meer:
Patricia Van de Velde, Pers en communicatie, patricia@transparant.be, Tel: + 32 (0) 486 29 99 22
Muziektheater Transparant vzw, Albrecht Rodenbachstraat 21 bus 1, 2140 Borgerhout